

ØKONOMISK INSTITUTTS ÅRSRAPPORT FOR STUDIEKVALITET 2005/2006

Del 1 Kvalitetssikring av studietilbud og læringsmiljø

1.0 Oversikt over studietilbudet

1.1-1.4

1.5 Beskrivelse av eventuelle endringer som er gjort i studietilbudet i rapporteringsperioden, og begrunnelsen for disse endringene.

Tabell 1.5.1 Vesentlige endringer i program

FS kode	Navn program og/eller studieretning, inklusive årsheter	Beskriv vesentlige endringer i studietilbudet i studieåret i 2005-2006
SVM2-ECON	2-årig masterprogram i samfunnsøkonomi	Studenter som ønsker å gå videre til PhD-studier gis muligheten til å ta emner som er med i opptaksgrunnlaget for PhD i mastergraden. De kan da ta andre utvalgte emner i mikro-, makroøkonomi, matematikk og økonometri på høyere nivå enn de fire som opprinnelig var obligatoriske.

Tabell 1.5.2 Etablering, nedlegging og vesentlige endringer i emnegrupper

Navn på emnegruppe	FS-kode for tilhørende emnekombinasjon	Emnegruppens omfang (studiepoeng)	Nedlagt* studieåret 2005-2006	Igang satt studieåret 2005-2006	Beskriv vesentlige endringer i emnegruppe studieåret 2005-2006
40-gruppe i demografi	40-DEMO	40 sp			ECON1720 Anvendt demografi er blitt erstattet av ECON1730 Befolkning og velferd.
Obl. emner i bachelorprogrammet i samfunnsøkonomi	SVB-ECON-OBL	100 sp (inkl. ex.phil og ex. fac.)			ECON2910 Vekst og utvikling er blitt erstattet av ECON2915 Vekst og næringsstruktur.

1.6 Vurdering av behov for fremtidige vesentlige endringer i studietilbudet

Tabell 1.6 Behov for vesentlige endringer

FS kode	Navn og på program og/eller studieretning og inkludert årsheter og emnegrupper	Beskriv vesentlige endringer som planlegges gjennomført i studieåret 2006-2007
	Omfatter alle programmer	Øke seminartilbudet, ved å tilby seminar 10 ganger à 2 timer for alle ECON-emner. Tidligere var det seminar 10 ganger i hovedsak for obligatoriske emner i bachelorprogrammet og 2-årig master i samfunnsøkonomi, mens det var 6 ganger for de andre emnene.
SVM2-ECON SVM5-ECON	2-årig masterprog. i samfunnsøk. 5-årig masterprog. i samfunnsøk.	Flytter det obligatoriske emnet ECON4410 fra vår til høst for å tilrettelegge for utenlandsopphold om våren.
SVM2-ECON SVM5-ECON	2-årig masterprog. i samfunnsøk. 5-årig masterprog. i samfunnsøk.	Innføre ECON4135 som alternativ til det obligatoriske økonometriemnet ECON4150. ECON4135 gis om høsten, og kan da tas i semesteret før det videregående økonometriemnet ECON4160, slik at det blir bedre progresjon. Endringen legger også til rette for utenlandsopphold om våren.
SVM2-ECON SVM2-EDEC	2-årig masterprog. i samfunnsøk. Masterprogrammet i miljø- og utviklingsøkonomi	Ønsker å innføre GRE som del av rangeringskriteriene for søkere med høyeste utdanning utenfor Norge/Norden. Dette vil bli tatt opp i forbindelse med UiOs nye masteropptakskrav.
SVM5-ECON	5-årig masterprog. i samfunnsøk.	Ønsker særlig opptakskrav i matematikk fra videregående skole.

2.0 Overordnet vurdering av studiekvaliteten ved instituttet

2.1 Kvantitative data

2.2. Kvalitative data

2.2.1 Evalueringer

Tabell 2.2.1 Evalueringer

Evalueringer gjennomført	Viktige funn for instituttets studietilbud (positive og negative)	Tiltak*		Ønske om støtte fra Fakultetet eller Universitetet sentralt
		Gjennomført	Planlagt	
Periodiske programevalueringer	<p>Positive funn: Programmene holder i hovedsak høy kvalitet, og bidrar til å utdanne for avansert oppgaveløsning innenfor et vidt spekter av arbeidsområder samt å utdanne kandidater som er ettertraktet i arbeidsmarkedet</p> <p>Negative funn: - Signaler om at de utdannede kandidatene ikke har tilstrekkelige kvalifikasjoner på visse områder, jfr. kandidatundersøkelsen - Økonometriemnet ECON3150/4150 synes å være for elementært for master – for stort sprang til neste økonometriemne. - Manglende kommunikasjonsevner blant studentene - Behov for gjennomgang av de obligatoriske masteremner i mikro- og makroøkonomi i det femårige masterprogrammet</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Oppnevne et kontaktpanel med representanter fra bl.a. SSB, Finansdep., Norges Bank, Nærings- og handelsdep. og en privat bedrift i tillegg til representanter fra instituttet. - Justeringer av ECON3150/4150. Se også på emnet ECON2130 i den sammenheng. - Etablere obligatorisk oppgaveseminar i tilknytning til masteroppgaven. - Seminarene på alle nivåer endrer form slik at vi krever mer aktiv deltakelse fra studentene. - Det nedsettes en komité for å vurdere om det bør innføres alternative emner til de obligatoriske mikro- og makroemnene på femårig mastergrad i samfunnsøkonomi. 	
Stud. mag 2006	<p>Bachelor: Positive funn - Høy faglig og pedagogisk kvalitet - Høy studenttilfredshet</p> <p>Negative funn - Studentene bruker få timer per uke til studier</p> <p>Master: Positive funn - Høy faglig kvalitet - Stor andel som anbefaler studiet - God sammensetning av stoffet</p> <p>Negative funn: - pedagogisk kvalitet - lærernes evne til å skape faglig engasjement</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Om pedagogikk: Se pkt. 4 under 2.2.2./2.2.3 - Vi vil vurdere å øke pensum og undervisningsintensitet, særlig på bachelornivå, etter hvert som vi får flere tilgjengelige undervisningsressurser. Det skjer bl.a. pga. nedbygging av timebank til utgangen av 2007, samt en viss utvidelse av antall vitenskapelige ansatte. 	

Kandidatundersøkelsen for cand.polit./oecon. 2000-2004	<p>Positive funn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kandidater mener i høy grad at nåværende stilling samsvarer med utdanningsnivået - Kandidater går nesten utelukkende ut i heltidsstillinger når de er ferdig utdannet - Kandidatene peker på at de i høy grad føler at de behersker ulike metoder innen eget fagfelt, og kjenner godt til fagområde og sentrale teorier - Arbeidsgiverne har god kjennskap til utdanningen. <p>Negative funn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Relativt høy andel som bruker lang tid på å skaffe seg jobb - I forhold til krav i nåværende stilling, mener de ferdige kandidatene at de i løpet av utdanningen i liten grad har tilegnet seg kvalifikasjoner når det gjelder å arbeide produktivt i team, tydelig kommunikasjon og presentasjon, effektiv tidsbruk og knytte kontakt og bygge relasjoner 		<ul style="list-style-type: none"> - Bidrar til oppretting av et alumninettverk. - Om aktivisering av studentene og muntlig trening: Se tiltak knyttet til den periodiske programevalueringen. 	
--	--	--	--	--

Tilbakemelding på nytten av periodisk programevaluering

Våren 2006 ble det gjennomført en periodisk programevaluering av masterprogrammene våre, dvs. to toårige masterprogrammer samt de tre siste årene av det femårige programmet. Dette var meget nyttig, med en innsiktsfull eksternt komite som gjorde et stort arbeid på kort tid. Det er særlig viktig å få dette fra fagfeller, siden disse har innsikt i hvordan faget undervises andre steder og hvilke behov de største avtakerne av ferdige kandidater har. Komitemedlemmene var også villige til å stille opp i diskusjoner med instituttet etter at rapporten var avlevert, noe som var fruktbart.

Delvis var dette positiv bekreftelse på at vi gjør mye riktig. Det var også noen negative funn, og det kom flere konstruktive forslag fra komiteen. Som vist under punkt 2.2.1 er det allerede planlagt en del tiltak for å følge opp evalueringen.

2.2.2/2.2.3 Oppfølging av UiOs studiekvalitetsplan¹ og SV-fakultetets årsplan² for 2006

1. Styrke program og kulltilhørigheten, faglig og sosialt – med særskilt fokus på å følge opp førsteårsstudentene

a) Instituttet har bidratt med økte ressurser til fagutvalget, slik at deres tilbud til studentene på samfunnsøkonomiprogrammene har økt. Av faglig/sosiale tiltak som Fagutvalget gjennomførte i 2005, dels i samarbeid med studentforeningen Frederik, kan følgende nevnes:

- Fotballturnering ved semesterstart
- Lunsj for internasjonale studenter
- Ekskursjoner til Finansdepartementet og Norges Bank
- Aktualitetsforelesninger og festdebatter

¹ Studiekvalitetsplan for 2006: http://www.kvalitetssystem.uio.no/utdanning/planer-satsning/Studiekvalitetsplan_for_%202006.pdf

² SV-fakultetets årsplan http://www.sv.uio.no/om_sv/aarsplan/2006/aarsplan_2006.pdf

- b) For de nye studentene på det femårige masterprogrammet studentene ble det arrangert workshop/seminar i det første semesteret på studiet. Vi planlegger å gjennomføre noe tilsvarende for både de nye studentene på det femårige masterprogrammet og bachelorprogrammet neste år.
- c) For studenter på det toårige masterprogrammet i miljø- og utviklingsøkonomi har det vært tradisjon at en av lærerne arrangert en sosial sammenkomst for førstesemesterstudentene. Det er planer om hyttetur for denne gruppen høsten 2006.
- d) Vi opprettet seminargrupper som var reservert for nye programstudenter, slik at de kom på seminarer med studenter som var på samme program/kull.
- e) Programmene som rekrutterer nye studenter er med i den sentrale fadderordningen. Vårt inntrykk er at det er stor oppslutning her blant studentene våre.

2. Lage gode overganger fra tverrfaglige bachelorprogram til disiplinære masterprogram

Vi planlegger å anbefale studenter som ikke har ECON3610 Samfunnsøkonomisk lønnsomhet og økonomisk politikk fra bachelorprogrammet om at de kan ta dette som masteremne (4610), slik at de får utdanning mer i samsvar med de som rekrutteres fra bachelorprogrammet i samfunnsøkonomi. I tillegg har vi planer om å tilrettelegge informasjon som viser at studenter fra tverrfaglige program ved UiO kan ta spesialiseringer på master som samsvarer med bachelorprogrammet de har bakgrunn fra, f.eks. innenfor utviklingsøkonomi, offentlig økonomi og internasjonal økonomi.

3. Styrke oppfølgingen og veiledningen av masterstudentene

Det planlegges å etablere et obligatorisk oppgaveseminar i tilknytning til masteroppgaven. Oppgaveseminalet skal ikke være et eget emne, men det skal være et krav om at oppgaveseminalet må være gjennomført før man kan levere masteroppgaven.

4. Heve og kvalitetssikre den pedagogiske kompetansen hos lærerne

De viktigste tiltakene er vektlegging av pedagogiske evner og kvalifikasjoner ved nytilsetting, samt det obligatoriske kurset i pedagogikk for alle som tilsettes for fire år eller mer. Ved nytilsetting av faste og postdoktorer inviterer vi de innstilte søkerne til å holde seminarer bl.a. for å vurdere deres pedagogiske evner. Dessuten gjennomføres emneevaluering hver gang et emne tilbys. Dette skjer i samarbeid mellom foreleser(e) og kontaktstudenter, noe som gir rom for tilbakemelding på pedagogikken. Hvis evalueringsrapportene, eksamensresultatene eller andre tilbakemeldinger tyder på svikt, blir dette tatt opp av programlederen med den enkelte lærer.

Del 2 Videreutvikling og forankring av kvalitetssystemet

Tre tilsynssensorer er oppnevnt, som til sammen dekker alle programmer og emner som tilbys. Disse er oppnevnt for tre år, og de avgir årlige rapporter. De har hovedstillinger ved hhv. UiB, NHH og BI. De fordyper seg spesielt i visse emner i hver rapport, delvis basert på tilfeldig uttrekking, delvis på spesielle behov de selv (i foregående rapport) eller instituttet identifiserer. Rapportene framlegges for programrådet, som drøfter tiltak som kan forbedre kvaliteten.

Det gjøres underveisevalueringer hver gang et emne tilbys. Disse baserer seg på anonymt innleverte evalueringsskjemaer fra studentene. Det var gjort forsøk med elektroniske skjemaer våren 2006. Det elektroniske skjemaet er forbedret høsten 2006, og det er lagt opp en purringsrutine overfor studenter som ikke leverer skjema innen en frist. Evalueringsrapportene skrives i samarbeid mellom emneansvarlig og kontaktstudenter, som velges av studentene. Rapportene framlegges for programrådet, som drøfter tiltak som kan forbedre kvaliteten.

Det er blitt gjennomført årlige underveisevalueringer av bachelorprogrammet og det femårige masterprogrammet. Våren 2006 gjennomførte vi en evaluering av kullet som fikk opptak på bachelorprogrammet høsten 2003, og som da i utgangspunktet skulle fullføre våren 2006. Rapportene framlegges for programrådet.

Det rapporteres årlig fra hvert program om tiltak som er gjort for å bedre studiekvaliteten.

Det gjennomføres programevaluering i en fireårig syklus. Så langt er dette gjennomført for masterprogrammene våren 2006, jfr. pkt. 2.2.1 ovenfor.

I tillegg har vi også hatt en intern komite ved instituttet som høsten 2004 foretok en omfattende vurdering av instituttets studieprogrammer, studietilbud og undervisning. Flere av tiltakene som er gjennomført i studieåret 2005-2006 er forankret i forslag fra denne komiteen.

Et problem i kvalitetssikringsarbeidet er tendensen til firedobbelt arbeid. To eksempler:

- Vi har både (i) ordinære eksterne sensorer ved alle eksamener, (ii) eksterne tilsynssensorer og (i regi av UHR og Nasjonalt fagråd) (iii) et eksternt karakterpanel som skal vurdere bruken av karakterskalaen. I tillegg kommer (iv) klagemuligheten til eksamen, der det oppnevnes nye sensorer, hvorav minst en ekstern.
- Det er gjennomført spørreundersøkelser for å evaluere studietilbudet vårt av flere organer /instanser på flere nivåer, jfr. pkt. 2.2.1: (i) Studenter som følger vanlig progresjon, blir bedt om å fylle ut evalueringsskjemaer for seks emner hvert år, (ii) Den periodiske programevalueringen gjorde en spørreundersøkelse blant studentene på masterprogrammene, mens vi foretok en tilsvarende underveisevaluering blant studentene på bachelorprogrammet. Dessuten har vi (iii) StudMag-undersøkelsen, og (iv) HF- og SV-fakultetene gjorde en undersøkelse blant ferdige kandidater 2000 – 2004.

Et annet problem er uklare signaler fra høyere hold, spesielt om karakterbruk, som er en viktig del av det som skal kvalitetssikres. Det er høyst uklart hvorvidt og evt. hvordan det skal gjennomføres en normalfordeling av bestått-karakterene. Så lenge det blir hevdet at norske karakterer følger ECTS-skalaen, og at det derfor ikke er nødvendig med noen oversettelse til denne skalaen, må dette bety at bestått-karakterene A–E skal være normalfordelt med hhv. 10%, 25%, 30%, 25% og 10%. Men brev fra departementet av 10.05.04 sådde tvil om dette. Det ville ha vært en fordel å få en klarere beskjed om hva slags populasjon denne normalfordelingen skal gjelde for. Hvis den skal gjelde for alle utdanningsinstitusjoner i landet under ett, er det ingen grunn til å kritisere at det forekommer lokale avvik. Det blir derimot viktig å lage et system som kan sørge for at fordelingen faktisk blir gjort gjeldende for landet som helhet, og at de institusjonene som kommer dårlig ut, aksepterer å ha dårlige karaktergjennomsnitt. Hvis det ikke kommer noe slikt system, bør man heller innføre en omregning fra den norske skalaen slik den faktisk brukes, til ECTS-skalaen. Dette vil være nødvendig for ikke å gi villedende informasjon til omverdenen.